

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 1545/24
5.6.2024. године
Београд

У И М Е Н А Р О Д А

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Меланије Сантовац, председника већа, Драгане Марчетић и Иде Никитовић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., као правног следбеника пок. ББ из ..., чији је пуномоћник Бојан Радовановић, адвокат из Београда, Војводе Степе 250/8, против тужене ВВ из ... и туженог ГГ из ..., чији је заједнички пуномоћник Марко Милојевић, адвокат из Београда, Едварда Грига ба, ради утврђења и исељења, одлучујући о жалбама тужиоца и тужених изјављеним против пресуде Првог основног суда у Београду П 54310/20 од 12.10.2023. године, у седници одржаној 05.06.2024. године, донео је

П Р Е С У Д У

ПОТВРЂУЈЕ СЕ пресуда Првог основног суда у Београду П 54310/20 од 12.10.2023. године у ставу првом и другом изреке и жалба тужиоца у том делу **ОДБИЈА** као неоснована.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ решење о трошковима поступка садржано у ставу петом изреке пресуде Првог основног суда у Београду П 54310/20 од 12.10.2023. године, тако што се обавезује тужилац АА да туженој ВВ исплати трошкове парничног поступка у износу од 334.900,00 динара у року од 15 дана од дана достављања преписа пресуде.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ решење о трошковима поступка садржано у ставу шестом изреке пресуде Првог основног суда у Београду П 54310/20 од 12.10.2023. године, тако што се обавезује тужени ГГ да тужиоцу АА исплати трошкове парничног поступка у износу од 301.000,00 динара у року од 15 дана од дана достављања преписа пресуде.

ОДБИЈАЈУ СЕ захтеви тужиоца и тужених за накнаду трошкова другостепеног поступка, као неосновани.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П 54310/20 од 12.10.2023. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца да се утврди да је туженој ВВ престало својство члана породичног домаћинства мајке сада пок. ДД.

Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца се тужена ВВ са свим лицима и стварима исели из дела стана број 5, који се налази у кући број ... у улици ... у ..., површине 35 м2, који се састоји од једне собе десно од улаза, кухиње, шпајза, заједничког предсобља, заједничког купатила са ВЦ-ом и подрума.

Ставом трећим изреке, утврђено је да тужени ГГ нема својство члана породичног домаћинства своје мајке ВВ, као ни бабе сад пок. ДД.

Ставом четвртим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца да се тужени ГГ са свим лицима и стварима исели из дела стана број 5 у кући број ... у ... површине 35 м2 који се састоји од једне собе десно од улаза, кухиње, шпајза, заједничког предобља, заједничког купатила са ВЦ-ом и подрума.

Ставом петим изреке, обавезан је тужилац да туженој ВВ плати трошкове парничног поступка у износу од 1.161.625,00 динара.

Ставом шестим изреке, обавезан је тужени ГГ да тужиоцу плати трошкове парничног поступка у износу од 933.250,00 динара.

Против наведене пресуде, и то одлуке из става првог, другог и петог изреке, жалбу је благовремено изјавио тужилац због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права, а тужени су изјавили жалбу против одлуке из става петог и шестог изреке, такође, из свих законских разлога.

Испитујући првостепену пресуду у границама овлашћења прописаним одредбом члана 386 Закона о парничном поступку ("Сл. гласник РС", бр. 72/11 са изменама и допунама) Апелациони суд је оценио да су жалбе делимично основане.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је власник стана број 5 у кући број ... у улици ... у ..., који се састоји из два дела. На једном делу тог стана, површине 35 м2, од 1954. године носилац станарског права био је сада пок. ЂЂ, отац тужене ВВ и деда туженог ГГ. Наиме, отац и деда тужених, сада пок. ЂЂ, као носилац станарског права, са ранијим власником стана је 1954. године закључио уговор о коришћењу спорног стана, у коме су као чланови породичног домаћинства и корисници уписани супруга, сада пок. ДД и овде тужена ћерка ВВ. Тужена се 08.11.1964. године удала за сада пок. ЕЕ, у ком браку је 11.04.1969. године рођен тужени ГГ. Сада пок. ЕЕ је 1967. године за супругу ВВ и сестру ЖЖ добио на коришћење од НОО Стари Град двособан стан у ... у ..., који је и откупио 15.04.1993. године. Након смрти ЕЕ, тужени ГГ је као његов син постао власник стана у ... Према евиденцији пријава пребивалишта, тужена је од 04.12.1964. године до 05.05.1994. године била пријављена на адреси у ..., док је тужени ГГ све

време пријављен на адреси стана у ... Брак тужене и сада пок. ЕЕ је 22.04.1988. године разведен по тужби овде тужене у којој је наведено да је иста напустила брачну заједницу 1980. године и да је син ГГ наставио да живи са оцем у његовом домаћинству. Мајка тужене ВВ, ДД, преминула је 24.07.2005. године у ... на породичном имању.

Према налазу и мишљењу судског вештака грађевинске струке од 07.11.2022. године, стан број 2, двособан од 67 м² у приземљу зграде број ... у улици ..., чији је власник тужени ГГ, у време његовог стицања 2010. године, није био одговарајући за породично домаћинство тужених које су чинили тужена ВВ, њен син ГГ и његова супруга ЗЗ.

На основу овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је оценио да је, имајући у виду да се тужена иселила 1964. године из стана у ..., када је закључила брак са сада пок. ЕЕ и поново уселила у стан 1980. године, када је напустила брачну заједницу, који нису споразумно уредили станарско право после развода, тужена могла поново успоставити станарско право, односно могла поново да постане члан породичног домаћинства својих родитеља, с обзиром да стан у ..., ..., није представљао одговарајући стан за породично домаћинство које су чинили тужена, њен син, тужени ГГ и његова супруга ЗЗ, а касније и њихово двоје малолетне деце.

Одлучујући о захтеву за иселење туженог ГГ, првостепени суд је оценио да је исти стекао стан у ... иза смрти свог оца, да је живео са оцем, односно остао да живи са оцем у стану у ..., када је тужена напустила породичну заједницу 1980. године, да је основну школу завршио на подручју ближе стану оца, да је реновирао стан након што је исти напустила ванбрачна супруга његовог оца, те са супругом и децом живи у том стану, односно иселио се из стана у ..., па не може имати својство члана породичног домаћинства иза своје пок. бабе.

Имајући у виду наведено, одлучено је као у ставу трећем и четвртом изреке првостепене пресуде и у овом делу пресуда није ожалбена.

Правилно је првостепени суд одлучио када је одбио тужбени захтев тужиоца да се утврди да је туженој престало својство члана породичног домаћинства пок. ДД и да се тужена са свим лицима и стварима исели из дела стана број 5 који се налази у кући број ... у улици ... у ..., површине 35 м², који се састоји од једне собе десно од улаза, кухиње, шпајза, заједничког предсобља, заједничког купатила са ВЦ-ом и подрума. Међутим, овај суд налази да су разлози за овакву одлуку другачији од оних на којима првостепени суд заснива одлуку, имајући у виду да би према утврђеном чињеничном стању, у конкретном случају, иселењем из спорног дела стана било угрожено право тужене на дом, које је предвиђено одредбом члана 8 Европске конвенције о људским правима.

Наиме, одредбом члана 8 Конвенције за заштиту људских права и основних слобода, која је сагласно одредби члана 16 став 2 Устава Републике Србије, саставни део правног поретка Републике Србије и непосредно се примењује, прописано је да свако има право на поштовање свог приватног и породичног живота, дома и преписке.

Ставом 2 овог члана, прописано је да се јавне власти неће мешати у вршење овог права, сем ако то није у складу са законом и неопходно у демократском друштву, у интересу националне безбедности, јавне безбедности или економске добробити земље, ради спречавања нереда и криминала, заштите здравља или морала или заштите права и слободе других.

Одредбама члана 1 Протокола 1 уз Европску конвенцију одређено је да свако физичко и правно лице има право на неометано уживање своје имовине и да нико не може бити лишен своје имовине, осим у јавном интересу и под условима предвиђеним законом и општим начелима међународног права, чиме се ни на који начин не утиче на право државе да примењује законе које сматра потребним да би регулисала коришћење имовине у складу са општим интересима или да би обезбедила наплату пореза или других дажбина.

Полазећи од чињенице да је приликом сваког ограничења права на имовину неопходно утврдити постојање правичне равнотеже између ограничења самог права и природе потребе за његовим ограничењем, овај суд је имајући у виду утврђено чињенично стање, које није доведено у сумњу жалбеним наводима тужиоца, оценио да су испуњени услови за признање права на дом туженој, у складу са чланом 8 Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода.

Према утврђеном чињеничном стању, отац тужене, сада пок. ЂЂ, као носилац станарског права, је са ранијим власником стана број 5 у... у ... закључио уговор о коришћењу стана у коме су као чланови породичног домаћинства и корисници уписани супруга ДД и овде тужена ћерка ВВ, која се удала 08.11.1964. године за ЕЕ и преселила у наведени стан у ... улици. ЕЕ је предметни двособан стан у ... добио на коришћење 1967. године за супругу ВВ, овде тужену и своју сестру ЖЖ и у том стану тужена ВВ је живела као члан породичног домаћинства све до 1980. године, када је напустила брачну заједницу, те се вратила у стан у ... улици код родитеља, а развела се 22.04.1988. године. Њен отац, сада пок. ЂЂ, носилац станарског права, преминуо је 07.04.1981. године. Тужилац је тужбени захтев засновао на тврдњи да је удајом 1964. године туженој престало својство члана породичног домаћинства и да повратом у домаћинство свог оца, дотадашњег носиоца станарског права 1980. године, није могла поново да успостави својство члана породичног домаћинства, с обзиром на забрану стицања овог права након 29.07.1973. године.

Из утврђеног чињеничног стања произилази да, иако је тужена када се удала 1964. године, прешла да живи са супругом и његовом сестром у стан у ..., иста се 1980. године, када је напустила брачну заједницу, вратила у стан у ... улици код родитеља, где живи у описаном делу стана (стан се користи као сустанарски) већ преко 40 година и током поступка није доказано да има решено стамбено питање на други начин.

Такође је утврђено да тужена и њен супруг сада пок. ЕЕ са којим је тужена живела једно време у ..., након њеног напуштања стана, нису споразумно уредили станарско право на истом, те је тај стан сада пок. ЕЕ након развода брака откупио, а син, тужени ГГ, након смрти свог оца ЕЕ наследио и живи у њему са породицом.

Такође је утврђено да, према налазу и мишљењу судског вештака грађевинске струке стан у ..., чији је је власник син тужене ГГ није одговарајући за породично домаћинство које би чинили тужена ВВ, њен син ГГ и његова супруга ЗЗ.

Без утицаја су наводи жалбе тужиоца да је тужена изгубила својство члана породичног домаћинства 1964. године када се иселила из предметног стана, а да ово својство није могла поново стећи 1980. године јер према Закону о стамбеним односима више није могло то право стећи након 1973. године и због чега иста не би имала право да користи спорни стан након смрти своје мајке 2005. године, с обзиром да овај суд сматра да постоје услови да се туженој пружи заштита од иселења из спорног стана, имајући у виду године старости тужене (80 година) и године коришћења стана (првобитно 10 година од 1954. до 1964. године, а затим од 1980. године до данас, дакле више од 40 година), те је останак тужене у стану од егзистенцијалне важности за тужену, с обзиром да није доказано да на други начин има решено стамбено питање. Том интересу тужене супротставља се интерес тужиоца да оствари своја материјална права као власник спорног стана, те овај суд налази да је ограничење власничких права тужиоца у конкретном случају оправдано, односно да према утврђеним околностима конкретног случаја није нарушена осетљива равнотежа између права тужене на дом и заштите власништва тужиоца, који је након смрти свог оца постао власник предметног стана, односно зграде у којој се стан налази, с тим да се предметни стан користи као сустанарски и да је правни претходник тужиоца, његов сада пок. отац ББ, предметни стан деведесетих година купио као неусељив. Стога, у конкретном случају, интерес тужиоца као власника и економски јаче стране је несразмеран у односу на интерес тужене као носиоца једног од основних права - права на дом.

Из изнетих разлога, применом члана 390 ЗПП одлучено је као у ставу првом изреке.

Уважавајући делимично наводе жалбе тужиоца у односу на одлуку о трошковима поступка, решење о трошковима парничног поступка из става петог изреке пресуде је преиначено на основу члана 401. тачка 3. ЗПП и обавезан је тужилац да туженој ВВ накнади стварне и нужне трошкове парничног поступка у укупном износу од 334.900,00 динара и то за састав одговора на тужбу и 2 образложена поднеска, који су били неопходни ради вођења поступка у износу од по 9.000,00 динара, приступ адвоката на 12 одржаних рочишта у износу од по 13.500,00 динара и приступ адвоката на 16 неодржаних рочишта у износу од по 9.000,00 динара, као и износ судске таксе за одговор на тужбу од 1.900,00 динара, све према Адвокатској и Таксној тарифи.

Уважавајући делимично наводе жалбе тужених у односу на одлуку о трошковима поступка, решење о трошковима парничног поступка из става шестог изреке пресуде је преиначено на основу члана 401. тачка 3. ЗПП, те је обавезан тужени ГГ да тужиоцу накнади стварне и нужне трошкове парничног поступка у укупном износу од 301.000,00 динара и то за састав тужбе и 3 образложена поднеска у износу од по 9.000,00 динара, приступ адвоката на 9 одржаних рочишта у износу од по 13.500,00 динара и приступ адвоката на 13 неодржаних рочишта у износу од по 9.000,00 динара и износ судске таксе за тужбу и 2 пресуде у износу од

по 1.900,00 динара, као и трошкове вештачења у износу од 15.000,00 динара, све према важећој Адвокатској и Таксеној тарифи.

Осталим жалбеним наводима парничних странака не доводи се у сумњу правилност утврђеног чињеничног стања и донете одлуке, па исти нису посебно ни образлагани.

Како су странке успеле у спору само делимично у делу одлуке о трошковима поступка, као споредног потраживања, то им нису досуђени трошкови другостепеног поступка, па је одлучено као у ставу четвртом изреке пресуде применом одредбе члана 165 ЗПП.

**Председник већа-судија
Меланија Сантовац, ср.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић